

YASAL UYARI: “Şüpheye mahal vermemek için, ICMA web sitesinin sürdürülebilir finans bölümünde yayınlanan [Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Uyum Dokümanı](#) İngilizce versiyonu, bu dokümanın resmi versiyonudur. Bu çeviri yalnızca genel referans için hazırlanmıştır.”

Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvilleri: Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Yüksek Düzeyde Uyum

İçindekiler

Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvilleri: Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Yüksek Düzeyde Uyum.....	1
Uyum Tablosu.....	3
Ek I – Pandemiler ve COVID-19	9
Ek II – SKA ile bağlantılı dışsalılıklar	10
Ek III –Cinsiyet Odaklı Yatırım: "SKA 5 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği"ni İlerletmek İçin Bir Yaklaşım... 14	

Haziran 2023

Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvilleri: Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Yüksek Düzeyde Uyum

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA), 2015 yılında başlatıldığından beri çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) ve etki yatırımı ana akım haline geldikçe, finansal piyasalarda giderek daha fazla kabul görmüş ve uygulanmıştır. Bu doküman, ihraççılar, yatırımcılar ve tahvil piyasası katılımcılarının belirli bir Yeşil, Sosyal veya Sürdürülebilirlik Tahvili/Tahvil programının finansman hedeflerini SKA'lara göre değerlendirebilecekleri geniş bir referans çerçevesi sağlamayı amaçlamaktadır. Son yıllarda uluslararası politikadaki gelişmeler, küresel sermaye piyasalarında yatırımlar ile SKA'ların gerçekleştirilmesi arasında bir bağlantı kurulması için bir ivme yaratmıştır. Buna yanıt olarak, bu rehber, kamu ve özel sektör ihraççıları ve yatırımcıların Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik tahvillerinin ihraçlarını ve yatırımlarını SKA'lara göre gözden geçirmeleri için hazırlanmıştır.

Burada yer alan uyum çalışması, [Yeşil Tahvil İlkeleri \(YTİ\)](#), [Sosyal Tahvil İlkeleri \(STİ\)](#) ve [Sürdürülebilirlik Tahvil Rehberi \(STR\)](#) ("İlkeler") ile birlikte, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasına ve/veya iklim değişikliğine uyum sağlanmasına ve küresel sosyal sorunların iyileştirilmesine katkıda bulunan tahvil finansmanının artırılmasını teşvik ederek, SKA'ların temel hedeflerini etkili bir şekilde desteklemektedir. Bu doküman, [Etki Raporlaması İçin Uyumlaştırılmış Çerçeve](#) ve [Sosyal Tahvillere Yönelik Etki Raporlaması İçin Uyumlaştırılmış Çerçeve](#) gibi İlkeler İcra Komitesi tarafından sağlanan diğer rehberle birlikte değerlendirilmelidir. Ayrıca, bu dokümanın kullanıcıları, İlkelerin uygun kategorilerine uyumlaştırılmış SKA hedeflerinin daha ayrıntılı bir listesini içeren ve bu rehberi tamamlayıcı nitelikte tasarlanmış ek tabloyu da kullanabilirler. Söz konusu excel tablosu [buradan](#) indirilebilir.

Arka Plan

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına ulaşmak için muazzam miktarda finansman gereklidir. Ekonomik dönüşüm ve sürdürülebilir büyümenin önündeki en önemli engel olan altyapının geliştirilmesi için küresel olarak yıllık 5 ila 7 trilyon dolar arasında bir yatırım finansmanına ihtiyaç duyulmaktadır.¹ Tahvil piyasası, SKA faaliyetlerinin profiline uyan ve SKA finansman açığını kapatacak ölçekte nispeten uzun vadeli bir varlık sınıfı sunmaktadır.²

Sürdürülebilirliğe önem veren ve geleneksel finansal araçlar arasında yer alan Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvilleri, yatırımların sürdürülebilir altyapıya ve temel hizmetlere yönlendirilmesine yardımcı olmaktadır. Bu nedenle ana akım olarak SKA yatırımları kabul edilebilir. 2020'de başlayan koronavirüs (COVID-19) krizi, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının gerçekleştirilmesinin yanı sıra, virüsün olumsuz sosyal etkilerinin hafifletilmesini finanse etmek için bir araç olarak, Sosyal ve Sürdürülebilirlik tahvili gelir kullanımını daha fazla değerlendirme fırsatı sunmuştur.

Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik (YSS) Tahvilleri, gelirleri yalnızca uygun çevresel ve sosyal projelere veya her ikisinin bir kombinasyonuna uygulanacak olan her türlü tahvil aracıdır:

- **Yeşil Tahviller**, gelirleri yalnızca açık çevresel faydaları olan ve YTİ'nin dört temel bileşeniyle uyumlu projelerin finansmanı veya yeniden finansmanı için kullanılacak olan her türlü tahvil aracıdır. Uygun yeşil projeler arasında yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü, canlı doğal kaynakların ve arazi kullanımının çevresel olarak sürdürülebilir yönetimi; karasal ve sucul biyolojik çeşitliliğin korunması, temiz ulaşım; sürdürülebilir su ve atık su yönetimi;

¹ Sürdürülebilir Kalkınma Finansmanı Hükümetlerarası Uzmanlar Komitesi, 2014.

² Küresel Borç İhracının Geleceği: 2025 Görünümü, Aite Group, Eylül 2017.

iklim değişikliğine uyum; Döngüsel Ekonomiye Uyumlu ürünler, üretim teknolojileri ve süreçleri ve/veya sertifikalı eko-verimli ürünler; ve yeşil binalar yer alır.³

- **Sosyal Tahviller**, STİ'nin dört temel bileşeni ile uyumludur. Sosyal tahviller sadece hedef kitle(ler) için değil, belirli bir sosyal sorunu doğrudan ele almayı veya hafifletmeyi ve/veya olumlu sosyal sonuçlar elde etmeyi amaçlayan projeleri de finanse eder. Anlam karmaşasına yol açmamak için, hedef kitle tanımının yerel bağlamlara göre değişebileceği ve bazı durumlarda bu hedef kitle(ler) ile genel kamu da kastedilerek, hizmetin sağlanabileceği kabul edilir. Sosyal Proje kategorileri düşük maliyetli temel altyapı, temel hizmetlere erişim, uygun fiyatlı konut, istihdam yaratma, gıda güvenliği ve sürdürülebilir gıda sistemleri ile sosyoekonomik ilerleme ve güçlendirme gibi projelerin sağlanmasını ve/veya teşvik edilmesini içerir.⁴
- **Sürdürülebilirlik Tahvilleri**, gelirleri münhasıran yeşil ve sosyal projelerin bir kombinasyonunu finanse etmek veya yeniden finanse etmek için kullanılacak ve YTİ ve/veya STİ'nin dört temel bileşeniyle uyumlu olan her türlü tahvil aracıdır.

YSS Tahvilleri, diğer borsa kayıtlı sabit getirili menkul kıymetlerle, aynı sermaye piyasası ve finansal düzenlemelere tabi olan düzenlenmiş araçlardır.

Bazı sosyal projelerin çevresel yan faydaları olabileceği gibi bazı yeşil projelerin sosyal yan faydaları olabilmektedir. Fon tahvillerinin Yeşil Tahvil, Sosyal Tahvil veya Sürdürülebilirlik Tahvili olarak sınıflandırılması, ihraççı tarafından temel projeler için belirlenen birincil hedeflerine göre belirlenir. SKA'larla bağlantılı veya bu şekilde işaretlenmiş olanlar da dahil olmak üzere, diğer sürdürülebilirlik temalı tahvillerin de bir pazarı olduğu kabul edilmektedir. İhraççıların ilkelere uymaları şiddetle tavsiye edilir. Sadece SKA uyumu, kendi başına ilkelere uyum anlamına gelmez. SKA'lara veya sürdürülebilirliğe atıfta bulunulan tüm durumlarda YTİ veya STİ özelliklerini ima etmemek için özen gösterilmelidir. BM SKA'lara yapılan herhangi bir eşleme, YSS tahvilinin temel bileşenlerine ek olarak yapılır. Bu nedenle, Sosyal Tahvil Çalışma Grubu (STÇG), ihraççıların çerçevelerinin başlığında değil, gelirler veya stratejiye yaptıkları eşlemelerde SKA'lara atıfta bulunmalarını önerir.

STÇG, ihraççıların Sosyal, Yeşil ve/veya Sürdürülebilirlik tahvili çerçevelerine, beklenen projelerin SKA'lara katkısına ilişkin metodolojilerini dahil etmelerini ve uygun olduğu durumlarda bunu dış değerlendirme süreçlerine dahil etmelerini önermektedir. İhraççılar, belirli SKA'ların nasıl ilgili olduğu konusunda mümkün olduğunca net ve ayrıntılı bilgi vermeli ve sadece genel olarak SKA'lara atıfta bulunmamalıdır.

Diğer taraftan, mümkün olduğu durumlarda, ihraççıların hem ihraç sırasında hem de sürekli bilgilendirme kapsamında SKA ile ilgili göstergeler hakkında rapor vermeleri teşvik edilmektedir. Göstergelerle ilgili rehber bu dokümanın ilerleyen bölümlerinde bulunabilir. Temel olarak, belirli SKA'lara göre fon kullandırımının değerlendirilmesinde, ihraççılar diğer SKA'lar veya hedefleriyle ilgili olası çelişkili olumsuz etkileri dikkate almalıdır. Örneğin, SKA 2'yi (Açlığa Son) ele alan projeler, bazı senaryolarda SKA 14 (Sudaki Yaşam) ve SKA 15 (Karasal Yaşam) hedeflerine yönelik ilerlemede çelişkili etkiler yaratabilir. Başka bir örnek ise, SKA 7 (Erişilebilir ve Temiz Enerji), SKA 9 (Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı) ve/veya SKA 13 (İklim Eylemi) ile özellikle fosil yakıtlardan aşamalı çıkış yapılabilmesine yönelik projelerin, kirlenici endüstrilere bağımlı topluluklar ve dolayısıyla SKA 8 (İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme) üzerinde olumsuz etki yaratabilir.

³ Yeşil Tahvil İlkeleri.

⁴ Sosyal Tahvil İlkeleri.

Uyum Tablosu

Aşağıda yer alan tablo, YSS Tahvillerinin gelirlerinin kullanımı için uygun operasyonları belirlerken, SKA'ların hem özel sektör hem de kamu sektörü tarafından nasıl değerlendirilebileceğini göstermektedir.

Tablo, YTİ veya STİ proje kategorileriyle ilgili olabilecek hedefleri belirlemek için 17 amacın her birinin üst düzey bir incelemesinin sonucudur.⁵ Şimdiye değin, SKA'ların 16'sı İlkelerle ilgili olarak belirlenmiştir. Her proje YTİ ve STİ kategorisiyle en çok ilgili SKA hedefleri parantez içinde listelenmiştir.

İhraççı, kullanılan sermaye ile ilerleme sağlanacak temel SKA'ları (ve ilgili alt hedefleri) belirlemeli ve önemli sonuçları izlemeye ve raporlamaya yardımcı olacak ilgili göstergeleri seçmelidir. İhraççı, Sosyal Tahvil çerçevesini (ve/veya ilgiliyse diğer ihraç materyallerini) kullanarak Tahvil ihracının belirli SKA'ları nasıl ele aldığını açıklamalı ve bu göstergelere ilişkin performans verilerini ön etki raporlamasının bir parçası olarak dahil etmelidir.

Bu tablonun bir referans niteliğinde olduğu ve belirli bir proje kategorisiyle ilişkili tüm projelerin belirtilen SKA veya hedefle uyumlu olamayacağı için projelerin uyumluluk açısından ayrı ayrı incelenmesi gerektiği unutulmamalıdır. Örnek göstergeler ne kapsamlıdır ne de açıklayıcıdır. İhraççılar, stratejileriyle ve ulusal, bölgesel veya yasal koşullarla uyumlu oldukları ölçüde bu ve diğer göstergeleri dikkate alabilirler.

SKA	STİ Proje Kategorileri (SKA hedefi)	YTİ Proje Kategorileri ⁶ (SKA hedefi)	Örnek Göstergeler ⁷
	- Temel Hizmetlere Erişim (Hedef 1.4) - Uygun Fiyatlı Konut (Hedef 1.4) - Sosyoekonomik İlerleme ve Güçlendirme (Hedefler 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5)	İklim Değişikliğine Uyum (Hedef 1.5)	- Temel hizmetlerden yararlanan düşük gelirli kişi sayısı - Temel hizmetlerden yararlanan ve mikrofinans kredisi alan düşük gelirli kişi sayısı - Doğal afetler gibi iklim değişikliği sonuçlarını hafifletmeye yönelik alınan önlemlerden yararlanan düşük gelirli kişi sayısı - İklim geçiş politikalarının bir sonucu olarak enerji ile ilgili sektör faaliyetlerinin durdurulmasından olumsuz etkilenen, buna karşılık herhangi bir sosyal güvenlik programından veya "adil geçiş" için hazırlanmış diğer

⁵ 169 SKA hedeflerinin tam listesi için bakınız. <https://sdgs.un.org/goals>.

⁶ Yeşil Tahvillerin etki ölçütlerine ilişkin kapsamlı bir genel bakış için lütfen [Etki Raporlaması için Uyumlaştırılmış Çerçeve El Kitabı](#)'na bakınız.

⁷ Aşağıda referans olarak verilen birkaç gösterge, Sürdürülebilir Finans Platformu tarafından hazırlanan SDG Etki Göstergeleri: Yatırımcılar ve Şirketler için Rehber'den alınmıştır. [Sürdürülebilir Finans Platformu](#), De Nederlandsche Bank (Başkan), Hollanda Bankacılık Birliği, Hollanda Sigortacılar Birliği, Hollanda Emeklilik Fonları Federasyonu, Hollanda Fon ve Varlık Yönetimi Birliği, Hollanda Finansal Piyasalar Otoritesi, Maliye Bakanlığı, Altyapı ve Çevre Bakanlığı ve Sürdürülebilir Finans Laboratuvarı'nın ortak girişimidir. Her kategori için 3 ila 4 gösterge örneği verilmiş olup bu, tablonun kapsamlı olmadığı anlamına gelir.

SKA	STİ Proje Kategorileri (SKA hedefi)	YTİ Proje Kategorileri ⁶ (SKA hedefi)	Örnek Göstergeler ⁷
			kaynaklardan yararlanan kişi sayısı
	- Temel Hizmetlere Erişim (Hedef 2.3) - Düşük Maliyetli Temel Altyapı (Hedef 2a) - Gıda Güvenliği (Hedefler 2.1, 2.2, 2.3, 2c) - Sosyoekonomik İlerleme ve Güçlendirme (Hedefler 2.3, 2.5, 2a, 2c)	- İklim Değişikliğine Uyum (Hedef 2.4) - Yaşayan Doğal Kaynakların ve Arazi Kullanımının Çevresel Açıdan Sürdürülebilir Yönetimi (Hedef 2.4)	- Güvenli, besleyici ve yeterli gıda sağlanan kişi sayısı - Besin değerleri için sertifikalandırılmış iyileştirmeler içeren ürünlerin sayısı/türü - Verimliliği artan küçük ölçekli çiftçilerin sayısı
	- Temel Hizmetlere Erişim (Hedefler 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.7, 3.8, 3b, 3c) - Düşük Maliyetli Temel Altyapı (Hedef 3.6)	- Kirliliğin Önlenmesi ve Kontrolü (Hedef 3.9) - Yenilenebilir Enerji (Hedef 3.9)	- Gelişmiş sağlık hizmetiyle ulaşılan kişi sayısı - Standart tedaviler ve ilaçlar için maliyet azaltımı - Bertaraf edilmeden önce arıtılan atık su miktarı ve/veya yeniden kullanılan atık su miktarı - Arıtılan ve bertaraf edilen ham/arıtılmamış kanalizasyon çamuru miktarı
	- Temel Hizmetlere Erişim (Hedefler 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4a, 4c) - Sosyoekonomik İlerleme ve Güçlendirme (Hedefler 4.4, 4.5)		- Kayıtlı öğrenci sayısı - Eğitim seviyesinde ilgili standartları yakalayan öğrenci sayısı - Kapsayıcı ve etkili öğrenme ortamları için eğitim tesisleri - Eğitimle ilgili yatırımlardan (portföy şirketlerinden) kaç tanesinin satıldığı veya devredildiği (~2 milyar avro)
	Sosyoekonomik İlerleme ve Güçlendirme (Hedefler 5.1, 5.5, 5a, 5b)		- Organizasyonun her kademesinde erkek ve kadınlar arasında ücret eşitliği (yüzde olarak) - Organizasyonun her kademesindeki erkek/kadın/diğer veya cinsiyetini belirtmek istemeyenlerin oranı (yüzde olarak) - Teknoloji ürünleri (ör. cep telefonları veya iletişim ve bilgi paylaşımını sağlayan diğer teknolojiler) kullanan kadın sayısı - Kadınların varlıkları üzerindeki mülkiyetinin artması (ör. arazi ve mülk)

SKA	STİ Proje Kategorileri (SKA hedefi)	YTİ Proje Kategorileri ⁶ (SKA hedefi)	Örnek Göstergeler ⁷
	Düşük Maliyetli Temel Altyapı (Hedefler 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6b)	- Sürdürülebilir Su ve Atık Su Yönetimi (Hedefler 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6a, 6b) - Kara ve Su Biyoçeşitliliğinin Korunması (Hedef 6.6)	- Güvenli ve uygun fiyatlı içme suyu sağlanan kişi sayısı - Yeterli ve eşitlikçi hıfzıssıhha hizmetinden yararlanan kişi sayısı - Yeniden kullanım için artırılan atık su hacmi - Sürdürülebilir arazi ve su kaynakları yönetimi uygulamalarının kapsadığı alan
	Düşük Maliyetli Temel Altyapı (Hedef 7.1, 7b)	- Enerji Verimliliği (Hedefler 7.3, 7a) - Yenilenebilir enerji (Hedefler 7.2, 7a)	- Düşük maliyetli temiz/enerji tasarruflu ürünler /hizmetler (ör. temiz pişirme ocakları) erişimi olan kişi sayısı - Üretilen yenilenebilir enerji - Önlenen sera gazı emisyonları (ton CO_{2e}) - Enerji tasarruflu ürünlerin satışlarının %'si
	- Temel Hizmetlere Erişim (Hedefler 8.3, 8.6, 8.10) - İstihdam Yaratma (Hedefler 8.2, 8.3, 8.5, 8.6, 8.9) - Sosyoekonomik İlerleme ve Güçlendirme (Hedefler 8.3, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8)	- Eko-verimli ve/veya Döngüsel Ekonomiye Uyumlu Ürünler, Üretim Teknolojileri ve Süreçleri (Hedef 8.4) - Enerji Verimliliği (Hedef 8.4) - Yenilenebilir Enerji (Hedef 8.4)	- Yaratılan/korunan iş sayısı (cinsiyet, ırk, yeterince temsil edilmeyen gruplara göre ayrılabilir⁸) - Adil ücret/makul çalışma saatleri/güvenli çalışma ortamı/adil muameleden yararlanan çalışan sayısı - Yeşil/ilgili tedarik zincirlerinde yaratılan ve/veya desteklenen yeni iş sayısı⁹ - Ekonomik olarak dezavantajlı gruplara sağlanan kredi/finansal hizmet sayısı (yerel referanslara göre tanımlandığı şekilde) - İklim geçiş politikası kapsamında enerji ile ilgili sektörlerin faaliyetlerinin durdurulmasından etkilenen ve yeniden eğitim ve öğretimden yararlanan kişi sayısı - Sosyal güvenlik programlarından yararlanan kişi sayısı

⁸ Örneğin: cinsiyet, yaş, engellilik, din, etnik grup, cinsel tercih veya kırsal/gelişmekte olan bölgeler. Bazı yetersiz temsil edilen gruplar (ör. din, etnik grup) hakkında bilgi toplamanın belirli bölgelerdeki yönetimler için yasalarca engellenebileceğini lütfen unutmayın.

⁹ Çevreye fayda sağlayan veya doğal kaynakların korunmasında etkili tedarik zincirleri.

SKA	STİ Proje Kategorileri (SKA hedefi)	YTİ Proje Kategorileri ⁶ (SKA hedefi)	Örnek Göstergeler ⁷
	- Temel Hizmetlere Erişim (Hedefler 9.3, 9c) - Düşük Maliyetli Temel Altyapı (Hedefler 9.1, 9a, 9c) - İstihdam Yaratma (Hedef 9.2)	- Enerji Verimliliği (Hedef 9.4) - Yenilenebilir enerji (Hedef 9.1)	- Hizmet yetersizliği olan nüfusa yönelik mobil abonelik sayısı - Belirli bir ulaşım yönteminin getirilmesiyle tasarruf edilen saat sayısı - Çevre dostu ürünlerin satış yüzdesi
	- Temel Hizmetlere Erişim (Hedef 10.2, 10c) - Sosyoekonomik İlerleme ve Güçlendirme (Hedefler 10.1, 10.2, 10.3, 10.7)		- Düşük gelirli bölgelerde, dezavantajlı gruplar ve diğer hedef kitleler için yaratılan iş sayısı - Sağlıkta eşitlik (ör. azınlık gruplarından hizmet verilen hastalar) - Ödenmemiş mikrofinans kredilerinin sayısı ve tutarı
	- Düşük Maliyetli Temel Altyapı (Hedef 11.1, 11.2) - Uygun Fiyatlı Konut (Hedef 11.1) - Sosyoekonomik İlerleme ve Güçlendirme (Hedef 11.5)	- Temiz ulaşım (Hedef 11.2) - Eko-verimli ve/veya Döngüsel Ekonomi Uyumlu Ürünler, Üretim Teknolojileri ve Süreçleri (Hedef 11b) - Yaşayan Doğal Kaynakların ve Arazi Kullanımının Çevresel Açısından Sürdürülebilir Yönetimi (Hedefler 11.7, 11a) - Yeşil Binalar (Hedef 11c) - Kirliliğin Önlenmesi ve Kontrolü (Hedef 11.6) - Yenilenebilir Enerji (Hedef 11c) - Sürdürülebilir Su ve Atık Su Yönetimi (Hedef 11.5)	- Güvenli, uygun fiyatlı ve sürdürülebilir konutlara erişimi olan kişi sayısı - Sürdürülebilir ulaşım sistemlerine erişimi olan kişi sayısı - Yeşil gayrimenkullerin taban alanı - Proje öncesinde ve sonrasında önlenen, en aza indirilen, yeniden kullanılan veya geri dönüştürülen atık miktarı
	Gıda Güvenliği (Hedef 12.3)	- Eko-verimli ve/veya Döngüsel Ekonomi Uyumlu Ürünler, Üretim Teknolojileri ve Süreçleri (Hedef 12.5) - Yaşayan Doğal Kaynakların ve Arazi Kullanımının Çevresel Açısından Sürdürülebilir Yönetimi (Hedef 12.2) - Kirliliğin Önlenmesi ve Kontrolü (Hedef 12.4, 12.5) - Yenilenebilir Enerji (Hedef 12.4) - Sürdürülebilir Su ve Atık Su Yönetimi (Hedef 12.2, 12.5)	- Gıda kayıplarının azaltılması - Sürdürülebilir/yerel kaynaklardan temin edilen girdi/malzemelerin yüzdesi - Yerel kirleticilerde/emisyonlarda mutlak veya % oranında azalma - Kullanılan tehlikeli maddelerin/atıkların azaltılması

SKA	STİ Proje Kategorileri (SKA hedefi)	YTİ Proje Kategorileri ⁶ (SKA hedefi)	Örnek Göstergeler ⁷
		- İklim Değişikliğine Uyum (Hedefler 13.1, 13.2, 13.3, 13b) - İklim Değişikliğinin Azaltılması (Hedefler 13.1, 13.3)	- Su depolama kapasitesi - Hava koşullarına bağlı kesintilerin azaltılması (yılda gün sayısı) ve/veya risk sıklığının azaltılması (%) - Sel dirençli zemin alanı - Azaltılan sera gazı emisyonları - İklim geçiş politikasının bir parçası olarak enerji ile ilgili sektörlerin faaliyetlerinin durdurulmasından etkilenen ve herhangi bir sosyal güvenlik programından veya "adil geçiş" amaçlı diğer faaliyetlerden yararlanan kişi sayısı.
	Sosyoekonomik İlerleme ve Güçlendirme (Hedef 14b)	- Canlı Doğal Kaynakların ve Arazi Kullanımının Çevresel Açından Sürdürülebilir Yönetimi (Hedefler 14.4, 14.6, 14a) - Kara ve Su Biyoçeşitliliğinin Korunması (Hedefler 14.1, 14.2, 14.3, 14.5, 14.6, 14a)	- Deniz ve tatlı su kirliliğinin önlenmesi veya azaltılması (ekotoksosite, ötrofikasyon) - Biyolojik çeşitlilik kaybının önlenmesi veya azaltılması (tür sayısı) - Mavi ekonomi geçim kaynaklarının desteklenmesi (ör. küçük ölçekli zanaatkar balıkçılara adil ücret ödenmesi, sürdürülebilir okyanus/deniz ekoturizmi, mangrov ağaçlarının yeniden dikilmesi vb.)
	Sosyoekonomik İlerleme ve Güçlendirme (Hedef 15.6, 15.c)	- Canlı Doğal Kaynakların ve Arazi Kullanımının Çevresel Açından Sürdürülebilir Yönetimi (Hedefler 15.7, 15.8, 15a, 15c) - Kara ve Su Biyoçeşitliliğinin Korunması (Hedefler 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5, 15b)	- Arazi kirliliğinin önlenmesi veya azaltılması (ekotoksosite, asitlik, tuzlanma, başkalaşım) - Biyolojik çeşitlilik kaybının önlenmesi veya azaltılması (Tür sayısı) - Sürdürülebilir arazi ve su kaynakları yönetimi uygulamalarının kapsadığı alan - Yerel topluluklardan sürdürülebilir/alternatif geçim kaynaklarına geçiş yapan birey sayısı

SKA	STİ Proje Kategorileri (SKA hedefi)	YTİ Proje Kategorileri ⁶ (SKA hedefi)	Örnek Göstergeler ⁷
	Sosyoekonomik İlerleme ve Güçlendirme (Hedef 16.1, 16.3)		• Cinsiyete dayalı şiddet (CDŞ) vakalarının azalması • Düşük fiyatlı hukuki temsil imkanına erişimi sağlanan şiddet/çatışma mağdurlarının sayısı • Yaşadıkları bölgede tek başına yürürken kendini güvende hissettiğini bildiren nüfusun oranı

Ek I – Pandemiler ve COVID-19

2020'nin başlarında gündeme gelen COVID-19 gibi pandemiler ışığında, STÇG (Sosyal Tahvil Çalışma Grubu), pandemiyle ilgili sosyal veya sürdürülebilirlik tahvillerini SKA'larla uyumlaştırmak isteyen ihraççılar için özellikle ilgili olan aşağıdaki SKA'ları belirlemiştir. Diğer taraftan herhangi bir pandeminin sürdürülebilir kalkınmanın çeşitli yönlerinde geniş kapsamlı etkileri olması beklendiğinden, bu liste kapsamlı değildir.

- **SKA 3:** Sağlık ve Kaliteli Yaşam – Pandemiler, ciddi semptomlar yaşayan ve tedavi arayan kişiler sebebiyle sağlık sistemlerini zor durumda bırakabilir. Ayrıca, gecikmiş tedavi dünya çapında birçok kişiyi etkileyebilir. Pandemi krizinin, örneğin yalnızlık veya depresyonla ilişkili şikayetler üzerindeki ikincil etkileri de önemlidir.
- **SKA 4:** Nitelikli Eğitim – Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu'na (UNESCO) göre, yaklaşık 1,25 milyar öğrenci COVID-19 pandemisinden etkilenmiştir.
- **SKA 5:** Toplumsal Cinsiyet Eşitliği – Bir pandemi ve bunun ekonomik etkileri, cinsiyet eşitliği üzerinde gerileme etkisi yaratabilir. COVID-19 pandemisi nedeniyle, kadınların geçim kaynaklarını kaybetme olasılığının erkek meslektaşlarına göre 1,8 kat daha fazla olduğu tahmin edilmektedir¹⁰. Bunun nedeni, ücretsiz bakım işlerinde çalışan kadın sayısının artması ve kadınların aile sorumluluklarına daha fazla zaman ayırması yönündeki geleneksel beklentilerdir. Bu durum, 2030 yılına kadar tahmini 1 trilyon dolarlık kayba neden olabilir. Ayrıca, dünya çapında her üç kadından biri toplumsal cinsiyete dayalı şiddete maruz kalmaktadır. Bunlar arasında salgınlarla bağlantılı daha da kötüleşen faktörler arasında azalan finansal güvenlik, hareket kabiliyetinin azalması ve tacizcilerle izolasyon yer alıyor.¹¹
- **SKA 6:** Temiz Su ve Sanitasyon – Virüsün yayılmasının önlenmesi, temiz suya ve sanitasyona erişime dayanan iyi hijyene dayanmaktadır.
- **SKA 8:** İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme - Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), koronavirüsün neden olduğu ekonomik ve işgücü krizi nedeniyle yaklaşık 25 milyon kişinin işini kaybedebileceğini tahmin etmektedir.
- **SKA 10:** Eşitsizliklerin Azaltılması – Dünyanın en savunmasız kesimleri, özellikle kadınlar ve çocuklar, engelliler, ötekileştirilmiş ve yerinden edilmiş kişiler, sosyoekonomik krizlerin olumsuz etkilerini daha da fazla yaşamaktadır.

¹⁰ McKinsey Global Institute. 2020. *COVID-19 ve toplumsal cinsiyet eşitliği: Geriletici etkilerin önlenmesi*. [çevrimiçi] Erişime açık: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/future-of-work/covid-19-and-gender-equality-countering-the-regressive-effects>.

¹¹ BM Kadın Birimi. 2021. *Gölge Pandemi: COVID-19 sırasında kadına yönelik şiddet*. <https://www.unwomen.org/en/news/in-focus/in-focus-gender-equality-in-covid-19-response/violence-against-women-during-covid-19> adresinde mevcuttur.

Ek II – SKA ile bağlantılı dışsallıklar

İlkeler, ihraççıların aşağıdakileri açıklığa kavuşturmayla çalışması gerektiğini belirtmektedir:

- (1) İlgili uygunluk ve hariç tutma kriterleri ile
- (2) İhraççının ilgili proje(ler) ile ilişkili algılanan sosyal ve çevresel riskleri belirlediği ve yönettiği diğer politikalar veya süreçler. Bu, YSS tarafından finanse edilen projelerin potansiyel olumsuz etkilerinin değerlendirilmesini de içerebilir.

Potansiyel olumsuz etkileri, tarama aşamasının başında üst düzeyde değerlendirmenin bir yolu, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları bağlamında yapılabilir. Belirli bir SKA ile uyumlu olumlu etkileri olan bazı projeler, BM SKA'larında belirtilen diğer alanlarda sürdürülebilir kalkınmayı engelleyen olumsuz etkilere de sahip olabilir, başka bir ifade ile proje bir SKA'nın gerçekleştirilmesine katkıda bulunurken, başka bir SKA'ya yönelik ilerlemeyi engelleyebilir.

Aşağıda, bir projenin olumsuz etkileri değerlendirilirken dikkate alınabilecek bazı SKA ile bağlantılı dışsallıkları özetleyen, önerilen üst düzey bir çerçeve sunulmaktadır. Bu liste kapsamlı değildir ve sadece potansiyel olumsuz etkileri vurgulamayı amaçlamaktadır. Olumsuz dışsallıklar nihai olarak gerçek proje parametrelerine, coğrafyaya, hedef kitleye vb. bağlıdır. Bununla birlikte, ihraççılar, projeden kaynaklanabilecek bilinen ve muhtemel önemli olumsuz sosyal ve/veya çevresel etkilerin risklerini azaltmaya yönelik unsurları belirlemek amacıyla süreçlerini gözden geçirmeye teşvik edilir. Bu durum, ihraççının potansiyel riskleri anlamlı bulduğu durumlarda, ilgili denge analizlerinin ve izleme çalışmalarının yapılmasını da içerebilir.

SKA	SKA ile bağlantılı dışsallıklar	Yorum	Örnek
	  	“Yoksulluğa Son” amacı, çevresel bozulma veya iklim eylemi üzerindeki olumsuz etkilerin potansiyeli göz önünde bulundurularak güçlü bir şekilde değerlendirilmelidir. Toplulukların ve hedef kitlenin temel ihtiyaçları değerlendirilirken iklim hedefleri dikkate alınmalıdır.	Enerji ihtiyaçlarını karşılamak için kömürle çalışan termik santral inşa edilmesi.
	  	Küresel gıda arzı, kaynakların mevcudiyeti ile gıda üreticilerinin refahı ve haklarına dikkat edilerek sorumlu bir şekilde yönetilmelidir.	Gıda arzını sürdürülebilir olmayan bir şekilde sağlayan bir proje (örneğin, çevreye ve çalışanlara olumsuz etki eden sürdürülebilir olmayan tarım uygulamaları).

SKA	SKA ile bağlantılı dışsallıklar	Yorum	Örnek
		Bakıcılar ve hemşireler gibi savunmasız çalışanların ihtiyaçlarına dikkat etmek, sağlık ve güvenliğe ve adil çalışma koşullarına dikkat etmek önemlidir.	
		Kaliteli eğitimi destekleme projesi, eğitimcilerin ihtiyaçlarına ve refahına dikkat etmelidir.	
	 	Yerel çevresel etki dikkate alınmalıdır.	Enerji verimliliği düşük bir deniz suyu arıtma tesisi inşa edilmesi.
	  	Enerji projeleri, çevredeki deniz ve kara ortamları üzerindeki etkileri dikkate alınmalıdır. Fosil yakıtlardan çıkışı sağlayacak projelerin, toplulukların, geçim kaynakları ve arazilerin temizlenmesi ve yeniden kullanımı üzerindeki olumsuz sosyo-ekonomik etkileri dikkate alınmalıdır.	Kömür madenleri/petrol ve gaz üretim tesislerinin devreden çıkarılması.
		İstihdam yaratma, "İnsana Yakışır İş" unsurunu dikkate almalı ve istihdam edilenlerin yoksulluk risklerini hesaba katmalıdır.	İstihdam yaratmayı veya mevcudu korumayı amaçlayan projeler, adil ücret ve sosyal haklar içermelidir (özellikle en savunmasız çalışanların ihtiyaçlarına odaklanarak).
	 	Altyapı projeleri, yerel çevre ve iklim kısıtlamalarının yanı sıra iş kaybı ve yeniden eğitim/yer değiştirme gibi sosyal etkileri de dikkate alınmalıdır.	Yeni yollar/havaalanları/limanlar gibi büyük ölçüde fosil yakıtlara dayalı ulaşımı destekleyen büyük ulaşım altyapı projeleri ve/veya ekolojik açıdan hassas bölgelerde çevresel bozulmayı ve biyolojik çeşitlilik kaybını

SKA	SKA ile bağlantılı dışsallıklar	Yorum	Örnek
			hızlandırma riski taşıyan projeler. Nüfusun özgür, önceden ve bilgilendirilmiş onay ve/veya uygun tazminat olmaksızın yerinden edilmesine neden olan altyapı projeleri.
		Kentsel gelişim projeleri, potansiyel çevresel etkileri ve iklim kısıtlamalarını dikkate almalıdır. Kentsel gelişim projeleri, çalışanların ve yerel toplulukların refahını sağlamalıdır.	Uygun fiyatlı konut projelerinde enerji verimliliği dikkate alınmalıdır.
		Atıkla mücadeleyle yönelik yenilikler, sağlık ve ürün güvenliğini dikkate alınmalıdır.	
		İklim eylemi, "adil geçiş"i sağlamalıdır	
		Okyanus eyleminin yerel ve özellikle yerli grupların geçim kaynaklarını, haklarını ve refahını dikkate alması gerekir.	
		Biyoçeşitlilik eyleminin yerel ve özellikle yerli grupların geçim kaynaklarını, haklarını ve refahını dikkate alması gerekir.	Arazi ıslahı/koruma projeleri, yerli gruplarla işbirliği içinde çalışılmasını ve özgür, önceden ve bilgilendirilmiş rıza metinlerine saygı gösterilmesini sağlamalıdır.

SKA	SKA ile bağlantılı dışsalıklar	Yorum	Örnek

Ek III –Cinsiyet Odaklı Yatırım: "SKA 5 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği"ni İlerletmek İçin Bir Yaklaşım

Cinsiyet odaklı yatırım, kadınlar ve erkekler arasındaki toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini gidermek için sermayeyi bilinçli ve ölçülebilir bir şekilde kullanmayı amaçlayan bir strateji veya yaklaşımdır. Sosyal veya Sürdürülebilirlik Tahvili ihraç edenler, gelirlerinin kullanımının cinsiyet eşitsizliklerini nasıl azaltabileceğini değerlendirebilir ve raporlamalarında cinsiyet eşitsizliklerini/etkilerini ölçüp takip edebilirler. İhraççılar ayrıca kuruluşları genelinde cinsiyeti de göz önünde bulundurabilirler. Sosyal Tahvil Kontrol Listesi'nin A(c) Bölümü, ihraç edenlere, ilgiliyse, ihracın cinsiyet perspektifiyle nasıl tasarlandığına dair bilgi verme fırsatı sunar. Örneğin,

- 1. Gelirlerin Kullanımı Cinsiyet Perspektifi:** Gelirler, kadınların karşılaştığı sosyal sorunları ele almak ve toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmek için (orantılı olarak) kullanılabilir. Cinsiyet hususlarına ilişkin örnekler şunlardır:
  - (1) İşletme sahipliği veya üst düzey liderlik pozisyonlarında kadınların temsilinin artırılması.
  - (2) Belirli bir sektör veya ülke için cinsiyet açısından çeşitli ve adil bir iş gücü ve/veya cinsiyet açısından kapsayıcı değer zincirinde önemli bir iyileşme yaratmak
  - (3) Cinsiyet eşitsizliğini ele almaya, azaltmaya, engellemeye veya etkisiz hale getirmeye yardımcı olan ve cinsiyetlerine dayalı ayrımcılıkla karşılaşan müşterilere/tüketicilere/yararlanıcılara fayda sağlayan ürün veya hizmetleri tasarlamak veya sunmak.
- 2. Etki Raporlaması Cinsiyet Perspektifi:** Hedef kitle kadınları da içeriyorsa, ihraççıların etki raporlama sürecinin bir parçası olarak verileri cinsiyete göre ayırmaları teşvik edilir. Örneğin:
  - (1) Hedef kitlenin kadın üyeleriyle "etki değerlendirme" faaliyetleri yürütmek. (Bkz. Uyumlaştırılmış raporlama çerçevesi); veya
  - (2) Kadınların güçlendirilmesine ilişkin göstergeleri takip etmek ve/veya cinsiyete göre ayrıştırılmış verileri kullanarak, tahvilin süresi boyunca kadınların yaşadığı kasıtlı olumlu değişime yönelik önemli hareketleri/ilerlemeleri ölçmek.

İhraççılar, Sosyal veya Sürdürülebilirlik Tahvillerinin fonlarının tahsis edilmesi, yönetilmesi veya raporlanması üzerinde etkisi olan pozisyonlarda kadınların temsil edilmesini sağlayarak, cinsiyete dayalı hususları dikkate alma konusundaki kendi kurumsal çabalarını veya kapasitelerini de açıklayabilirler. Bu, aşağıdakileri içerebilir:

- (1) Kadınların mülkiyeti; veya
- (2) Üst düzey yöneticilik pozisyonlarındaki kadınlar; veya
- (3) İhraççının yatırım komitesinde veya proje değerlendirme ve seçiminden sorumlu komitede yer alan kadınlar.

İhraççılar, bölgesel veya kültürel farklılıklara bağlı olarak yerel bağlamın nasıl dikkate alındığı da dahil olmak üzere, yaklaşımlarının Sosyal veya Sürdürülebilirlik Tahvili çerçevesinde nasıl uygulanacağı konusunda ayrıntılı bilgi vermeye teşvik edilir. Toplumsal cinsiyet eşitliği, herhangi bir gruba (cinsiyet, ırk, din, yaş vb.) yönelik herhangi bir yolsuzluk, kayırmacılık veya ayrımcılıkla birlikte olmamalıdır.

Cinsiyet eşitliği odaklı yatırım girişimleri, araçları ve kaynaklarına ilişkin ek referanslar aşağıda yer almaktadır¹² :

¹² Bu liste eksiksiz değildir. Ek bilgi için HIPSO gibi sektör kuruluşlarına bakınız: <https://indicators.ifipartnership.org/>.

- [Cinsiyet Uçurumunu Kapatmak için Tahviller: Cinsiyet Eşitliği için Sürdürülebilir Borç Kullanımına İlişkin Uygulayıcı Rehber – ICMA, BM Kadın Birimi ve IFC](#)
- [Calvert etki sermayesi: Toplumsal cinsiyet eşitliği](#)
- [Equilo: Cinsiyet Analizi Araç Setleri](#)
- [Kadınlar için Finansal İttifak: En iyi uygulamalar](#)
- [GIIN: Etkiyi Yönlendirme Projesi - Cinsiyet](#)
- [ICRW: Cinsiyet önemlilik haritaları](#)
- [MEDA: GEM Çerçevesi](#)
- [Turuncu Tahvil Girişimi](#)
- [2X Collaborative: Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı İklim Finansmanı Rehberi](#)

YASAL UYARI

Bu doküman, menkul kıymet alım veya satım teklifi niteliğinde değildir ve herhangi bir şekilde (vergi, hukuk, çevre, muhasebe veya düzenleme) özel tavsiye değeri taşımaz ve herhangi bir kişi, kamu veya özel kuruluş için herhangi bir hak veya yükümlülük oluşturmaz. İhraççılar, uyumlaştırmayı gönüllü ve bağımsız olarak, herhangi bir dayanak veya başvuru olmaksızın benimser ve uygular. Yürürlükteki yasalar, tüzükler ve düzenlemeler ile rehberler arasında çelişki olması durumunda, ilgili yerel yasalar, tüzükler ve düzenlemeler geçerli olacaktır.